

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121203235
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4121203235.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľa: L. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom I., A. 5, Česká republika, proti matke dieťaťa: O. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. XXX, o určenie otcovstva, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 11. mája 2021 č. k. 12Pc/5/2021-8 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie podanie navrhovateľa doručené dňa 11. 03. 2021 odmietol. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanovením § 129 ods. 3 CSP a uviedol, že dňa 11. 03. 2021 bolo Okresnému súdu Nitra doručené podanie, ktoré neobsahovalo náležitosti predpokladané ustanoveniami § 25 CMP, § 127 ods. 1, § 129 ods. 1 CSP a tiež 132 ods. 1 CSP, a ktoré podľa obsahu mohlo byť žalobou/návrhom na začatie konania. Nakoľko toto podanie nespĺňalo náležitosti podania vo veci samej, súd uznesením zo dňa 25. 03. 2021 vyzval navrhovateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia podanie doplnil. Uznesenie bolo navrhovateľovi doručené dňa 31. 03. 2021, pričom v zmysle vyššie uvedeného uznesenia, v súdom stanovenej lehote nebolo navrhovateľom riadne doplnené. Vzhľadom na to, že navrhovateľ svoje podanie nedoplnil, pričom pre uvedený nedostatok súd nemohol pokračovať v konaní, súd postupoval v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 129 ods. 3 CSP a podanie odmietol.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ odvolanie a tvrdil, že súd ho uznesením z 25. marca 2021 vyzval, aby podanie doručené Okresnému súdu Nitra 11. marca 2021 doplnil v lehote 10 dní od doručenia uznesenia z 25. marca 2021, pričom v odôvodnení v bode 5. súd uviedol, že ten, kto podanie učinil, má podanie, ktoré je neúplné alebo nezrozumiteľné, doplniť alebo opraviť v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. Podľa tohto bodu je výzva súdu o doplnenie podania v rozpore s týmto bodom, kedy podanie nemôže byť doplnené alebo opravené v lehote kratšej ako desať dní. Tvrdil, že ho ďalej súd vyzval, aby označil účastníkov konania označením maloletého dieťaťa, ku ktorému má byť otcovstvo určované, a aby uviedol petit návrhu, teda ako žiada, aby súd rozhodol. Tvrdil, že účastníkov konania označil a uviedol aj petit návrhu. Doplnenie podania učinil v súlade s bodom 5. tak, ako súd v predmetnom uznesení určil. V podaní, ktoré učinil 8. marca 2021, a ktoré bolo Okresnému súdu Nitra doručené dňa 11. marca 2021, teda návrh domnelého otca na určenie otcovstva, boli navyše uvedené všetky informácie, o ktoré súd v uznesení z 25. marca 2021 o doplnenie vyzval. Z podania a návrhu na určenie otcovstva sú zrejmí účastníci konania, teda maloleté dieťa, ktoré O. Y. porodila, a z podania je tiež zrejmý petit návrhu, teda urýchlené nariadenie otcovstva určením. Tieto skutočnosti súd nájde vo vyššie zmienenom pôvodnom podaní z 8. marca 2021, doručené Okresnému súdu Nitra 11. marca 2021 a i v doplnení podania, podľa výzvy z uznesenia súdu, ktoré poslal podľa bodu 5. v lehote, ktorá nemôže byť kratšia než desať dní. Tvrdil, že v petite návrhu tiež vyzval

a žiadal súd, aby vyzval O. Y. o zmierlivé riešenie situácie určením otcovstva vyplnením súhlasného prehlásenia rodičov, teda určením otcovstva dieťaťa, ktoré s O. Y. splodil, a ktoré porodila bez neho, i keď podľa jej slov ho vítala k pôrodu, aby bol vskutku rodičom dieťaťa, čo porušila, avšak i slovná dohoda medzi ľuďmi, občanom a občiankou, má právnu platnosť. Preto vyzval súd návrhom z 8. marca 2021 k určeniu otcovstva zmieneného dieťaťa a žiadal, aby súd vyzval O. Y. k zmierlivému riešeniu situácie. Podanie súdu z 8. marca 2021, doručené Okresnému súdu Nitra bolo teda kompletne. Vyzval súd, aby konal podľa návrhu napísaným v súlade s právnym poriadkom vo všetkých troch dopisoch zaslaných Okresnému súdu Nitra vo veci 12P/5/2021-4 a 12P/5/2021-8 tak, ako navrhol, pretože súdom uvedený nedostatok nedostatkom nie je a nebol a súd teda môže v konaní pokračovať podľa návrhu z 8. marca 2021.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania pred súdom prvej inštancie (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že navrhovateľ doručil dňa 11. marca 2021 súdu prvej inštancie podanie označené ako návrh domnelého otca na určenie otcovstva. Prvoinštančný súd uznesením zo dňa 25. marca 2021 č. k. 12Pc/5/2021-4 navrhovateľa vyzval, aby v lehote desiatich dní od doručenia tohto uznesenia doplnil podanie doručené prvoinštančnému súdu dňa 11. marca 2021 tak, že označí maloleté dieťa, ktorého otcovstvo má byť určené, a tiež uvedie ako žiada, aby súd rozhodol, zároveň ho súd poučil, že ak v stanovenej lehote podanie nedoplní alebo neopraví, súd podanie odmietne. Predmetná výzva bola navrhovateľovi doručená dňa 31. marca 2021. Prvoinštančný súd napadnutým uznesením zo dňa 11. mája 2021 č. k. 12Pc/5/2021-8 podanie navrhovateľa doručené súdu dňa 11. marca 2021 odmietol z dôvodu, že navrhovateľ svoje podanie v určenom čase nedoplnil, pričom pre uvedený nedostatok súd nemohol pokračovať v konaní. Predmetné uznesenie bolo navrhovateľovi doručené dňa 26. mája 2021. Navrhovateľ písomnosťou zo dňa 20. apríla, ktoré bolo odovzdané na poštovú prepravu dňa 19. mája 2021 a doručené súdu prvej inštancie dňa 24. mája 2021 doplnil podanie na základe výzvy prvoinštančného súdu zo dňa 25. marca 2021 č. k. 12Pc/5/2021-4. Následne bolo dňa 1. júna 2021 prvoinštančnému súdu doručené odvolanie navrhovateľa.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

7. Podľa § 127 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

8. Podľa § 25 CMP v návrhu na začatie konania sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie účastníkov, ich zástupcov, ak ich majú, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a musí byť zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha.

9. Podľa § 108 ods. 2 CMP účastníkom konania o určenie otcovstva je navrhovateľ podľa predpisov rodinného práva, dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť určené.

10. Podľa § 94 ods. 1 Zákona o rodine, ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd.

11. Podľa § 129 ods. 1, 2 a 3 CSP, ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní. V uznesení podľa odseku 1 súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho treba doplniť alebo opraviť a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

12. Civilný mimosporový poriadok predstavuje súhrn právnych noriem upravujúcich metodológiu procesného postupu pri presadzovaní ochrany osobitných vzťahov, na ktorých ochrane je verejný záujem. Pojem „mimosporový“ je teda vyjadrením potreby prejednávania určitých zákonom determinovaných vecí „mimo“ sporového konania, čo umocňuje a zdôrazňuje potrebu osobitného procesného režimu v týchto veciach. Východiskovým princípom, ktorý platí v režime mimosporových konaní, je ochrana verejného záujmu, práv garantovaných zákonom, a to s dôrazom na dobré mravy (čl. 1 CMP). V mimosporovom procese predstavuje významné interpretačné pravidlo, pričom pre jeho využitie je nevyhnutné zohľadnenie testu legitímnosti cieľa a účelu v danom konkrétnom právnom vzťahu a pomeriavanie hodnôt, ktorým má byť poskytnutá ochrana.

13. V článku 7. CMP je uvedené, že úkony účastníkov konania sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah. Formálne pochybenie možno namietat iba vtedy, ak by bol pri správnom procesnom postupe dosiahnutý iný výsledok konania. V záujme hospodárnosti konania a ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania môže súd upustiť od vykonania určitých úkonov alebo prispôbiť ich realizáciu tak, aby dosiahol spravodlivé rozhodnutie vo veci. Ide o princíp neformálnosti, ktorý je materiálnym vyjadrením zákazu prílišného formalizmu pri posudzovaní (obsahu) procesných úkonov účastníkov konania.

14. Vychádzajúc v zmysle zásady „lex specialis derogat legi generali“, kedy Civilný mimosporový poriadok ako špeciálny právny predpis, ktorý obsahuje špeciálnu (osobitnú) úpravu je subsidiárne dopĺňaný ustanoveniami Civilného sporového poriadku ako generálneho právneho predpisu, je potrebné v tejto intencii skúmať aj samotnú otázku vady podania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 25 explicitne ustanovuje, že v návrhu na začatie konania sa okrem všeobecných náležitostí podania (§ 127 CSP) uvedenie označenie účastníkov, ich zástupcov, ak ich majú, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a musí byť zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha. Z výkladu citovaného ustanovenia je zrejmé, že CMP ako špeciálny právny predpis explicitne odkazuje na (subsidiárne) použitie všeobecných ustanovení obsiahnutých v § 127 CSP, ktoré CMP ako predpis špeciálny modifikuje v rozsahu enumerovaných obligatórnych náležitostí podania v aspekte § 25 CMP. V tomto zmysle odvolací súd dopĺňa, že hoc ustanovenie § 25 CMP je špeciálnym ustanovením, nie je vylúčené, naopak, sa pri určitých typoch mimosporových konaní predpokladá špeciálna (interná) úprava citovaného ustanovenia (napr. § 234 CMP).

15. V mimosporovom procese rovnako platí v zmysle § 160 CSP všeobecná manudukačná povinnosť súdu vo vzťahu k účastníkom konania. Tá v nadväznosti na § 129 CSP ukladá súdu povinnosť vyzvať navrhovateľa na odstránenie väd podania (nezrozumiteľnosti, neurčitosti, neúplnosti), pričom súd uvedie, ako má nedostatky odstrániť a poučí ho o možnosti podanie odmietnuť. Nezrozumiteľným podaním je najmä také podanie, ktoré vzbudzuje pochybnosti o obsahu podania, predovšetkým z hľadiska jeho náležitostí. Nezrozumiteľné podanie znamená, že ten, kto podanie urobil, si svojimi tvrdeniami vzájomne odporuje, ponecháva nedokončené vety, uvádza nezmyselné argumenty nesúvisiace s vecou a podobne. Nezrozumiteľným podaním je predovšetkým také podanie, pri ktorom nie je možné ani pri použití výkladového pravidla (podľa § 124 CSP) zistiť, ktoré tvrdenia sú pre rozhodnutie podstatné, a čo má byť predmetom konania. Neurčité je také podanie, ktoré vzbudzuje napríklad pochybnosť o individualizácii veci alebo identifikácii strán alebo pochybnosť o právnych následkoch, ktoré má spôsobiť (napr. existuje rozpor medzi skutkovými tvrdeniami a návrhom).

16. Podľa špeciálnej (osobitnej) úpravy obligatórnych náležitostí podania v zmysle § 25 CMP bol navrhovateľ povinný, o. i. v rozsahu uvedenia účastníkov konania v intencii § 108 ods. 2 CMP identifikovať aj maloleté dieťa, ktorého otcovstvo má byť určené. Kritériá pre identifikáciu účastníkov konania v návrhu na začatie konania sú subsidiárne upravené v § 133 a nasl. CSP. Označenie účastníkov konania by malo byť presné, nepochybné, aby vylučovalo možnosť zámery s niekým iným (k tomu pozri napr. Uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 19. marca 2007, sp. zn. 22 Cdo 122/ 2007). Podľa § 133

CSP sa fyzická osoba v žalobe označuje menom, priezviskom, adresou trvalého pobytu alebo pobytu, dátumom narodenia alebo iným identifikačným údajom.

17. Odvolací súd sa nestotožňuje s konštatovaním prvoinštančného súdu, ktorý dospel k záveru, že si navrhovateľ nesplnil svoju povinnosť podľa § 25 CMP a neurčito označil maloleté dieťa, ktorého otcovstvo má byť určené ako účastníka konania. Odvolací súd dodáva, že z hľadiska individuality tohto konania nie je možné od navrhovateľa formalisticky žiadať, aby označil maloleté dieťa za účastníka konania v komplexnom rozsahu ako predikuje ustanovenie § 133 CSP. V tejto rovine je dôležité vychádzať aj z obsahu samotného podania navrhovateľa doručeného prvoinštančnému súdu dňa 11. marca 2021, z ktorého dostatočne jasne (určito) a zrozumiteľne vyplýva, že aj z dôvodu neochoty matky maloletého dieťaťa komunikovať a poskytovať súčinnosť navrhovateľovi, ten nemal iné zákonné prostriedky na to, aby sa zákonným spôsobom domohol získania osobných údajov maloletého dieťaťa, ktorého otcovstvo má byť určené tak, aby dokázal splniť obligatórnu náležitosť podania v zákonom formálne vymedzenom rozsahu. V tejto rovine bolo potrebné vychádzať z poslednej časti vety ustanovenia § 133 CSP, ktorý pripúšťa alternatívu identifikácie fyzickej osoby. Kritéria tejto alternatívy sú založené na podmienke presnosti a určitosti, ktorá vylučuje možnosť zameniteľnosti takto označovanej osoby s niekým iným. Navrhovateľ v podanom návrhu doručeného prvoinštančnému súdu dňa 11. marca 2021 determinoval maloleté dieťa v časovo vymedzenom rámci jeho narodenia, a to v termíne predpokladaného pôrodu dňa 4. augusta 2020 a dňa pôrodu maloletého dieťaťa dňa 14. júla 2020, kedy mala matka porodiť bez prítomnosti navrhovateľa. Ako už vyššie odvolací súd uviedol, navrhovateľovi zákon v doterajšom štádiu možnosti ochrany jeho práv a právom chránených záujmov neumožňoval zákonným spôsobom (napríklad § 18 a nasl. Zákona o matrikách) získať relevantné informácie v rozsahu generálii maloletého dieťaťa, ako to formálne vyžaduje zákon v zmysle § 133 CSP. To z objektívneho hľadiska i z hľadiska morálky ako vyjadrenia legitímne požadovanej miery súčinnosti (aktívnosti) účastníka nebolo možné pripísať na ťarchu navrhovateľa, keď ten bol z objektívneho hľadiska odkázaný len na vôľu matky maloletého dieťaťa, ktorá ako bolo vyššie uvedené s navrhovateľom odmietala komunikovať. Z druhej stránky pohľadu súdy ako štátne orgány majú prístup k štátnym registrom, ktoré umožňujú v zákonom vymedzenom rozsahu získavať a osvedčovať údaje v nich obsiahnuté. V tomto smere mal aj súd prvej inštancie možnosť lustráciou v registri obyvateľov fyzických osôb SR získať potrebné údaje o matke a maloleťom dieťati v nevyhnutom rozsahu, ktoré v kontradikcii s identifikačnými údajmi maloletého dieťaťa uvádzaných navrhovateľom v predmetnom podaní, by súdu umožnili dospieť k jednoznačnému záveru o nezameniteľnosti daného účastníka, aby tak súd mohol dospieť k správne mu záveru o absencii obligatórnej náležitosti podania v rozsahu nemožnosti identifikácie maloletého dieťaťa, ktorého otcovstvo má byť určené. Súd prvej inštancie v tomto smere postupoval prísne formalisticky, keď od navrhovateľa žiadal, aby ten nad rámec svojich zákonných možností zaobstaral identifikačné údaje o maloleťom dieťati, pričom mal prvoinštančný súd už z pôvodného podania doručeného dňa 11. marca 2021 dostatočný skutkový základ na presnú a určitú identifikáciu maloletého dieťaťa ako účastníka konania bez toho, aby hrozila jeho zámena s inou osobou.

18. Súd prvej inštancie navrhovateľovi vytkol tiež, že z podania doručeného dňa 11. marca 2021 nie je zrejмый petit návrhu, t. j. ako žiada, aby súd rozhodol. V zmysle § 25 CMP je stanovená povinnosť navrhovateľa, o. i. uviesť čoho sa návrhom domáha. Uvedené nemožno stotožňovať so všeobecnou náležitosťou podľa § 127 ods. 1 písm. d) CSP. Rovnako ju nemožno stotožniť ani so zákonnou úpravou náležitosti žaloby podľa § 132 ods. 1 CSP v rozsahu žalobného petitu, z dôvodu povahy Civilného mimosporového poriadku ako špeciálneho predpisu, ktorý *expressis verbis* ustanovuje osobitnú úpravu v zmysle § 25. V intencii citovaného ustanovenia musí povinnosť navrhovateľa uviesť čoho sa návrhom domáha resp. petit návrhu, smerovať k identifikácii práv a povinností vyplývajúcich zo skutočností uvedených navrhovateľom. Ide teda v zásade o individualizáciu návrhu, ktorá určuje o čom má súd rozhodnúť; vymedzuje predmet konania z kvalitatívnej aj kvantitatívnej stránky. Vymedzenie toho, čoho sa navrhovateľ domáha, musí spĺňať požiadavky určitosti, úplnosti a zrozumiteľnosti. Ak petit neobsahuje zákonom požadované náležitosti a z nich vyplývajúce predpoklady, ide o vadu podania. V mimosporových konaniach ako bolo už vyššie uvedené, je potrebné pri posudzovaní väd podania a súčinnosti súdu pri ich odstraňovaní rozlišovať či ide o konania, ktoré môžu začať aj bez návrhu „*ex off*“ alebo konania, ktoré začínajú len na návrh tzv. návrhové konania, pretože z hľadiska ich kvalitatívneho delenia súd pri konaniach, ktoré možno začať i bez návrhu, principiálne postup odstraňovania väd podania neaplikuje. Z hľadiska kvalitatívneho delenia mimosporového konania, je konanie o určenie otcovstva konaním výlučne návrhovým, t. j. začína len na návrh, s ktorým je obligatórne spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého (§ 110 CMP). Odvolací súd

uvádza, že petit návrhu v aspekte „návrhových konaní“ je naplnený, ak je z obsahu návrhu zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha, inak povedané to, čoho sa navrhovateľ svojím návrhom domáha nemusí byť v návrhu uvedené v samostatnej časti, postačuje, aby to bolo nepochybné z celého obsahu návrhu. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza do popredia rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25. novembra 2020 sp. zn. 7 Cdo 268/2019, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že „predmet konania (resp. obsah žaloby) nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcov v spore. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh“. Odvolací súd dodáva, že požiadavku, aby z návrhu na začatie konania bolo zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha, nemožno potom vykladať tak, že by navrhovateľ bol povinný urobiť návrh znenia výroku, ktorý sudca len prevezme do enunciátu rozhodnutia, pričom pohľad na kvalitatívnu požiadavku v tejto rovine (materiálna vykonateľnosť petitu) sa z hľadiska diferenciácie povahy civilného konania na sporové a mimosporové posudzuje odlišne, čo vyplýva okrem iného aj z charakteru mimosporového konania, v ktorom prevláda požiadavka verejného záujmu v zmysle čl. 1 CMP.

19. Odvolací súd uvádza, že navrhovateľ v predmetom podaní opisuje svoje zoznámenie sa v rozsahu intímneho spolužitia s matkou maloletého dieťaťa v rozhodnom období a priebeh a vývoj ich vzájomnej komunikácie, v rámci ktorej sa navrhovateľ označuje za otca maloletého dieťaťa (v záhlaví predmetného podania sa navrhovateľ označil ako domnelý otec) a ďalej opisuje ochladnutie ich vzťahov, čo vyústilo až do absencie akejkoľvek miery komunikácie medzi navrhovateľom a matkou maloletého dieťaťa ohľadom domnelého otcovstva navrhovateľa. Vychádzajúc tak z jednotlivých obsahových častí podania, a to zo záhlavia podania, v ktorom sa navrhovateľ označil ako domnelý otec, z uvedenia predmetu (hesla) podania, ktoré označil navrhovateľ ako návrh domnelého otca na určenie otcovstva, a z obsahového jadra samotného podania, v ktorom líči O. Y. ako matku maloletého dieťaťa, ktoré malo byť splodené v čase, v ktorom spolu intímne žili a žiadosti, aby súd urýchlene nariadil určenia otcovstva, je možné logickou postupnosťou dospieť k určitému záveru o zámere navrhovateľa, ktorý žiada, aby bol určený ako otec maloletého dieťaťa. V tejto rovine odvolací súd dodáva, že ak súd dospeje k záveru existencie väd podania a pristúpi k výzve na ich odstránenie, musí postupovať tak, aby z hľadiska zákazu prílišného formalizmu pri posudzovaní podania navrhovateľa nevyvinul taký nadmerný tlak na doplnenie takých náležitostí podania, ktoré z hľadiska účelnosti a hospodárnosti súdneho konania nemajú základný, resp. relevantný význam pre ochranu zákonnosti, a nie sú tak v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého súdneho procesu (m. m. II. ÚS 135/2004).

20. Odvolací súd konštatuje, že samotná výzva na doplnenie a odstránenie väd podania v časti doplnenia, resp. opravy petitu návrhu bola nedostatočná (v rozpore s ustanovením § 129 ods. 2 CSP), keď súd prvej inštancie len všeobecne od navrhovateľa žiadal, aby uviedol ako má súd rozhodnúť bez toho, aby v tomto rozsahu a v konkrétnosti prípadu špecifikoval nedostatok petitu návrhu. Poučenie musí byť v tomto smere celkom konkrétne a nestačí len neurčitá a vágna výzva na odstránenie väd, z ktorej navrhovateľ nie je schopný vyčítať, resp. pochopiť, čoho sa súd domáha, a tým pádom tejto požiadavke dostať. Súd si musí v prvom rade sám ustáliť a ujasniť, aké tvrdenia sú preň vzhľadom na budúce prejednanie veci relevantné a musí vedieť, o čom a na akom právnom podklade má rozhodovať. V zmysle vyššie uvedeného, ak nebola výzva súdu na odstránenie väd podania konkrétna a určitá, resp. súd navrhovateľovi nepodal konkrétne poučenie o spôsobe odstránenia predmetnej vady, je vyústením takéhoto nedostatku výzvy súdu stav, v ktorom súd nie je oprávnený podanie pre neodstránenie väd podania odmietnuť. Odvolací súd dopĺňa, že ak aj prvoinštančný súd dospel k záveru, že je potrebné, aby navrhovateľ doplnil (opravil) petit návrhu, resp. uviedol ako žiada, aby súd rozhodol, bol prvoinštančný súd zároveň povinný poučenie v tomto rozsahu jednoznačne a zrozumiteľne špecifikovať. Z hľadiska konkrétnosti prípadu nepostačovala len strohá výzva, aby navrhovateľ uviedol ako žiada, aby súd rozhodol. V tomto smere, ak aj mal súd prvej inštancie pochybnosti, mal ich v rámci procesu odstraňovania väd podania formulovať tak, aby z hľadiska hospodárnosti a účelnosti súdneho konania boli tieto pochybnosti (vady) odstránené, sledujúc tak cieľ efektívneho poskytnutia súdnej ochrany navrhovateľovi.

21. Ak súd prvej inštancie z dôvodu navrhovateľom neodstránených väd podania na základe výzvy zo dňa 25. marca 2021 č. k. 12Pc/5/2021-4 odmietol jeho podanie, keď súd nepostupoval v zákonom predpokladanom kvalitatívnom rámci (§ 129 ods. 2 CSP) a nepoučil, resp. nedostatočne poučil

navrhovateľa ako doplniť a opraviť vytknuté vady podania, s poukazom na vyššie uvedené, svojím postupom porušil právo navrhovateľa na spravodlivý proces. Pričom porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným mimosporovým poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov, k čomu v prejednávanej veci došlo, keď prvoinštančný súd na základe formalistického a laxného prístupu v rámci posudzovania a odstraňovania väd podania odmietol podanie navrhovateľa a znemožnil mu tak prístup k súdnej ochrane, resp. k ochrane jeho práv a právom chránených záujmov. Prvoinštančný súd tak v zmysle vyššie uvedeného svojím konaním, porušujúc navrhovateľovo právo na spravodlivý proces, ako účastníkovi konania odoprel právo na súdnu ochranu (Ústava SR čl. 46 ods. 1, Listina základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1). (M. m. II. ÚS 14/2001, II. ÚS 132/02).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP), v ktorom je súd prvej inštancie právnym názorom vyššie vysloveným viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).